



KLUCZOWE WYZWANIA ROZWOJOWE WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

PATRONAT HONOROWY



Kluczowe wyzwania rozwojowe województwa pomorskiego

Pomorze i Gdańsk od zawsze były centralnymi punktami szlaków komunikacyjnych i transportowych w Polsce. Obecnie pełnią kluczową rolę jako hub logistyczny dla całego kraju. W obliczu wyzwań geopolitycznych i rosnącego zagrożenia konfliktem ze wschodu, znaczenie tej funkcji nabiera dodatkowego wymiaru. Jesteśmy również świadkami zmiany geografii energetycznej kraju, a Pomorze ma szansę stać się liderem zielonej transformacji energetycznej i źródłem czystej energii dla polskiej gospodarki. Aby w pełni wykorzystać te wyzwania, musimy zapewnić atrakcyjność regionu dla mieszkańców, talentów i inwestorów. Kluczowym elementem tej atrakcyjności są wysokiej jakości funkcje metropolitalne, co wymaga m.in. inwestycji w kulturę i naukę.

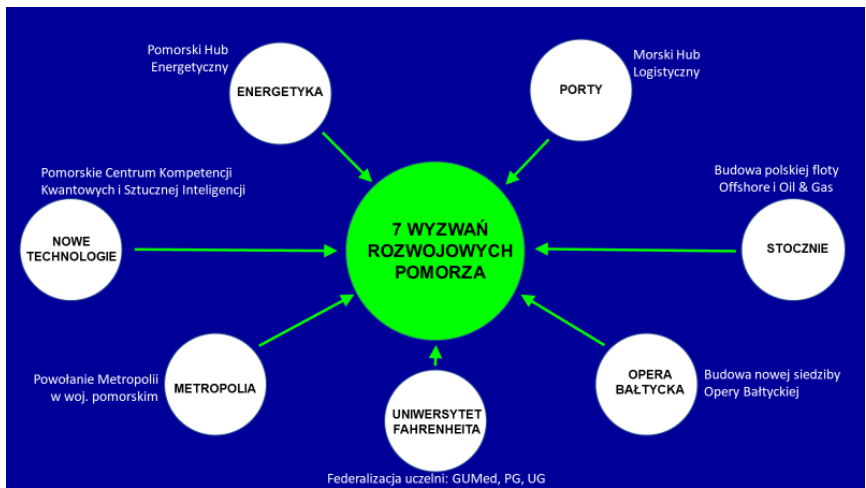
W ostatnich latach Pomorze zostało dotknięte negatywnymi decyzjami centralnymi, czego jaskrawym przykładem była utrata podmiotowości i parcelacja aktywów Grupy Lotos. Na szczeblu rządowym brakowało nam partnera do dyskusji o kluczowych wyzwaniach i inwestycjach o znaczeniu wykraczającym poza poziom lokalny. Przykładami takich inwestycji są budowa pierwszej w Polsce elektrowni jądrowej oraz wsparcie infrastruktury portowej pod kątem morskiej energetyki odnawialnej. Dziś stoimy przed niepowtarzalną szansą aby to zmienić. Potrzebujemy konsensusu i współpracy pomiędzy poziomem regionalnym i centralnym.

Niniejszy dokument powstał w wyniku konsultacji i wyboru najważniejszych celów rozwojowych województwa pomorskiego przez zespół przedstawicieli nauki, gospodarki oraz ekspertów branżowych, pod patronatem Marszałka Województwa Pomorskiego i Wojewody Pomorskiej. Dokument hasłowo definiuje wyzwania rozwojowe, wskazując jedynie te problemy, które wymagają wsparcia decyzyjnego lub finansowego władz centralnych.

dr **Zbigniew Canowiecki**
prezydent Pracodawców Pomorza

prof. dr hab. inż. **Krzysztof Wilde**, czł. koresp. PAN
rektor Politechniki Gdańskiej

Gdańsk, lipiec 2024 roku



1. Pomorski hub energetyczny - lider zielonej transformacji energetycznej

Uzasadnienie:

Wyzwaniem rozwojowym jest przyspieszenie procesu zielonej transformacji energetycznej i zapewnienie czystej energii dla wzmocnienia konkurencyjności polskiej gospodarki. Obserwujemy obecnie proces zmiany geografii energetycznej kraju i w perspektywie kilkunastu lat Pomorze stanie się kluczowym źródłem zielonej, nieemisyjnej energii dla Polski (farmy wiatrowe, MEW, EJ). Pomorze nie ma obciążenia w postaci energetyki węglowej co ułatwia i przyspiesza wprowadzanie strategii zielonej transformacji. Pomorze powinno być również centrum polskiej współpracy z krajami bałtyckimi w zakresie farm wiatrowych, energii słonecznej, wodoru, magazynów prądu i ciepła oraz paliwa e-fuel.

Wsparcie decyzyjne władz centralnych:

1. Wyrażenie zgody przez Ministerstwo Aktywów Państwowych na stworzenie na bazie Energa S.A. Krajowego Centrum Kompetencyjnego dla energetyki poprzez przeniesienie z PKN Orlen do Energii S.A. aktywów energetycznych i obrotu gazem, przy utrzymaniu jej statusu jako spółki publicznej notowanej na GPW z perspektywą pozyskania przez Energa S.A. kapitałowych inwestorów prywatnych.
 2. Powołanie w Gdańsku, w drodze uchwały rządowej, Bałtyckiego Funduszu Transformacji Energetycznej w oparciu o projekt grupy wybitnych ekspertów, w tym Pawła Olechnowicza, Janusza Stainhoffa i Grzegorza Stanisławskiego.
-

2. Morski hub logistyczny - zwiększenie dostępności i zdolności przeładunkowych portów morskich

Uzasadnienie:

Inwestycje portowe to inwestycje w bezpieczeństwo, transformację energetyczną oraz zapewnienie konkurencyjności portów morskich o znaczeniu strategicznym dla Polski i UE. Zwiększenie efektywności i możliwości działania portów jako polskiego morskiego hubu logistycznego wymusza wzięcie przez władze centralne i regionalne większej odpowiedzialności za ich funkcjonowanie, systematyczne zwiększanie dostępności drogowej i kolejowej do portów oraz ich zdolności przeładunkowych.

Wsparcie decyzyjne władz centralnych:

1. Regulacyjne i finansowe wsparcie przez Ministerstwo Infrastruktury realizacji inwestycji portowych zabezpieczających infrastrukturę krytyczną oraz w zakresie rozwiązań systemowych IT.
 2. Włączenie przez Ministerstwo Infrastruktury „zielonego światła” dla Zarządu Morskiego Portu Gdynia w zakresie budowy portu zewnętrznego w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego.
 3. Nadanie przez GDDKiA priorytetu budowy Drogi Czerwonej i przyspieszenie jej realizacji w stosunku do założeń planowych oraz zaliczenie do dróg krajowych Via Maris pozwalającej uruchomić potencjał terenowy Portu Gdynia i rozwój funkcji portowych we Władysławowie.
 4. Zobowiązanie PKP PLK do przyspieszenia prac modernizacyjnych linii kolejowej nr 201 (Gdynia) oraz budowa dodatkowego mostu przez Martwą Wisłę w ciągu linii kolejowej nr 226 (Gdańsk).
 5. Wsparcie finansowe w ramach KPO dużych portów morskich w Gdańsku i Gdyni celem dostosowania ich do obsługi instalacyjnej farm wiatrowych oraz małych portów morskich we Władysławowie, Ustce i Łebie w celu dostosowania ich do obsługi serwisowej w zakresie offshore.
 6. Ustawowe zwiększenie wpływu samorządowych władz regionalnych w zakresie nadzoru i koordynacji działań oraz współpracy portów w Gdańsku i Gdyni.
-

3. Stocznie produkujące statki dla offshoru i transportu Oil & Gas

Uzasadnienie:

Trójmiejskie stocznie produkcyjne (m.in. Crist, Remontowa) posiadające odpowiednie kompetencje, umiejętności, zasoby ludzkie, know how, wymagany standing finansowy oraz niezbędne zdolności produkcyjne realizują zamówienia armatorów zagranicznych na statki specjalistyczne, w tym Offshorowe oraz do przewozu gazu i paliw płynnych wobec braku decyzji władz polskich o budowie własnej floty w tym zakresie (dzierżawimy, leasingujemy zlecając ich budowę zagranicznym stoczniom).

Wsparcie decyzyjne władz centralnych:

1. Wyrażenie zgody przez Ministerstwo Infrastruktury w porozumieniu z Ministerstwem Aktywów Państwowych na powołanie przez zainteresowane spółki z udziałem Skarbu Państwa (np. PGE i PKN Orlen) spółki armatorskiej (np. na bazie firmy Petrobaltic) realizującej program budowy przez polskie stocznie floty własnych statków do budowy i serwisowania farm wiatrowych na morzu oraz przewozu paliw płynnych i gazu.
 2. Powołanie Pełnomocnika Rządu do spraw gospodarki Offshore i Local Content w zakresie morskiej energetyki wiatrowej, którego zadaniem byłby między innymi nadzór nad realizacją Porozumienia sektorowego z dnia 15 września 2021 roku na rzecz rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w Polsce.
-

4. Pomorskie Centrum Kompetencji Kwantowych i Sztucznej Inteligencji (AI)

Uzasadnienie:

Wyzwaniem współczesności jest budowanie kompetencji na światowym poziomie w obszarze, który zdecyduje o pozycji konkurencyjnej i technologicznej krajów w najbliższej przyszłości – AI oraz technologii kwantowych. Pomorskie ma atuty, aby zająć rozpoznawalne miejsce w tym wyścigu: Centrum Kompetencji STOS Politechniki Gdańskiej z superkomputerem Kraken, Międzynarodowe Centrum Teorii Technologii Kwantowych UG, renomowane naukowe zespoły badawcze specjalizujące się w AI i jej zastosowaniach (PG, UG, GUMed), liczne ośrodki R&D kluczowych korporacji międzynarodowych (np. Intel, Amazon) oraz największy w Polsce klaster ICT utworzony ze środków regionalnych i inwestujący znaczące środki w infrastrukturę badawczą.

Wsparcie decyzyjne władz centralnych:

1. Zapewnienie finansowania ze środków KPO lub budżetowych zakupu komputera kwantowego uzupełniającego moce badawcze komputera Kraken i pracującego jako infrastruktura badawcza Uczelni Fahrenheita i zainteresowanych uczelni pomorskich.
 2. Powołanie Pomorskiego Funduszu Inwestycyjnego Nowych Technologii stymulującego i inwestującego w badania i rozwój technologii opartych o AI i technologie kwantowe.
 3. Opracowanie i wdrożenie przez Ministerstwo Cyfryzacji ram regulacyjnych stymulujących inwestycje w rozwiązania AI oparte o wykorzystywanie danych publicznych.
-

5. Federalizacja uczelni należących do Związku im. Daniela Fahrenheita (GUMed, PG, UG)

Uzasadnienie:

Wyzwaniem dla Pomorza jest stworzenie silnego ośrodka akademickiego w Gdańsku poprzez wykorzystanie zasobów i możliwości wszystkich trzech uczelni (GUMed, PG, UG). Federalizacja tych uczelni umożliwi sprawne prowadzenie wspólnej polityki oraz rozszerzenie współpracy międzynarodowej na rzecz podnoszenia jakości badań naukowych, prac rozwojowych i kształcenia. Wspólna realizacja programów badawczych, dydaktycznych oraz popularyzatorskich umożliwi efektywniejszą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym na rzecz rozwoju regionu i kraju.

Wsparcie decyzyjne władz centralnych:

1. Przyjęcie przez rząd i parlament, proponowanych przez trzech rektorów pomorskich uczelni, zmian w ustawie z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie przepisów przejściowych regulujących status obecnych uczelni badawczych w przypadku utworzenia federacji.
 2. Opracowanie przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego programu bądź systemu umożliwiającego premiowe zwiększanie subwencji dla jednostek ponoszących trud tworzenia uczelni federacyjnych.
-

6. Powołanie metropolii w województwie pomorskim

Uzasadnienie:

Powołanie metropolii na terenie województwa pomorskiego jest konieczne. Umożliwi to koordynację i wspólną realizację zadań wykraczających poza możliwości jednego miasta czy gminy oraz zdynamizuje rozwój nie tylko obszaru metropolitalnego, ale całego regionu. Jednak co do zasad powoływania i funkcjonowania Metropolii w świetle nieudanego eksperymentu Śląsko-Zagłębiowskiej Metropolii musi obecnie zdecydować rząd i parlament.

Wsparcie decyzyjne władz centralnych:

1. Uchwalenie rządowej ustawy metropolitalnej regulującej zasady tworzenia obszarów metropolitalnych w Polsce oraz określającej ich miejsce w strukturze terytorialno-administracyjnej kraju.
2. Powołanie Metropolii na terenie województwa pomorskiego.

7. Budowa nowej siedziby Opery Bałtyckiej

Uzasadnienie:

Opera Bałtycka wykorzystuje w swojej działalności artystycznej obiekt wybudowany w 1915 roku z przeznaczeniem na ujeżdżalnię koni i z czasem zamieniony na salę sportowo-widowiskową. W latach 1946–1947 odbywały się tam zawody bokserskie. Po tym okresie obiekt przekazano na cele kultury i wielokrotnie przebudowywano. Konieczność budowy nowej siedziby Opery Bałtyckiej, współprowadzonej przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, wynika z obecnego katastrofalnego stanu technicznego i funkcjonalnego budynku.

Wsparcie decyzyjne władz centralnych:

Zapewnienie finansowania przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego środkami budżetowymi i unijnymi budowy nowej siedziby Opery Bałtyckiej na terenach postoczniowych z zachowaniem tradycji i historii miejsca, na końcu Drogi do Wolności. Z założenia obiekt operowy, jako hołd wdzięczności i pamięci o roli stoczniovców w zrywach wolnościowych 1970, 1980 i 1989 roku powinien nawiązywać do industrialnych elementów stoczniowych, jak pozostawione dźwigi – stanowiące już obecnie symbol Gdańska.





Pracodawcy Pomorza
al. Zwycięstwa 24, 80-219 Gdańsk



120 LAT

Politechnika Gdańska
ul. G. Narutowicza 11/12, 80-233 Gdańsk

